

PROGRAM

STYCZEŃ 2015

Burza i Cassiopeia
autor: Szczepan Skibicki
AstroCamera 2012
Centrum Hewelianum

Szanowni Państwo,

Właśnie wkroczyliśmy w nowy rok. I zgodnie z wieloletnią już tradycją, Miasto Gdańsk, Fundacja Gdańska oraz nasi partnerzy mają dla Was propozycję ciekawego jego rozpoczęcia.

A mianowicie, proponujemy rozpoczęcie roku z nauką. Jednak nie taką zwyczajną, momentami nudną nauką, kojarzącą się z długimi i monotonnymi wykładami. Zachęcamy do udziału w prawdziwym Świącie Gdańskiej Nauki – Urodzinach Heweliusza w ponad 10 dniowym wydarzeniu pełnym ciekawych inicjatyw realizowanych przez wiele różnorodnych podmiotów; od zajęć praktycznych po arcyciekawe spacer tematyczne. Chcemy przybliżyć w ten sposób świat nauki od najciekawszej i najbardziej praktycznej strony. Wiemy, że wielu z Was brało udział w zeszłorocznym Świącie i pozytywnie przyjęło ewolucję jaką przechodzi nasze wydarzenie. W tym roku Święto po raz kolejny odrobinę się zmienia aby móc zaoferować coś nowego i niepowtarzalnego.

Zaplanowaliśmy także m.in. wystawę plenerową, warsztaty historyczne, zajęcia antropologiczne, grę miejską, spotkania naukowe i prezentacje muzealne. Wszystko zakończy piękne widowisko plenerowe poświęcone życiu patrona naszego wydarzenia - Jana Heweliusza. Każdy, zarówno młody, jak i starszy miłośnik nauki znajdzie coś właśnie dla siebie.

Katalog, który trzymacie Państwo w rękach przybliży Wam szczegóły dotyczące Święta oraz sylwetki kolejnych wybitnych uczonych związanych z Gdańskiem, a wśród nich genialnego astronoma (i browarnika) Jana Heweliusza.

25 stycznia zapraszamy do udziału w Koncercie Noworocznym – Gwiazdy na Gdańskim Niebie, który nieodmiennie towarzyszy Świętu Gdańskiej Nauki i stanowi jego ukoronowanie. Więcej szczegółów znajdziecie Państwo na ko-

lejnych stronach, zdradzimy tylko, że tym razem gwiazdą wieczoru będzie pochodząca z USA, Lakecia Benjamin.

Raz jeszcze zachęcamy do aktywnego włączenia się w tegoroczne Święto Gdańskiej Nauki, a tym samym oddanie najpiękniejszego hołdu obchodzącemu kolejne urodziny Janowi Heweliuszowi i innym gdańskim uczonym. Hołdu, będącego poszerzeniem swojej wiedzy i zgłębianiem tajemnic świata, który nas otacza.

Zaczynamy 17 stycznia. Bądźcie z nami!

Z pozdrowieniami,

Prezydent Miasta Gdańska

Paweł Adamowicz

KIM BYŁ PATRON ŚWIĘTA GDAŃSKIEJ NAUKI?

IMIĘ I NAZWISKO: Jan Heweliusz

URODZONY: 28 stycznia 1611 r. w Gdańsku w domu u zbiegu ul. Straganiarskiej i Grobli IV.

POCHODZENIE: mieszczanin. Rodzina ojca – Abrahama Hewelke, osiadła w Gdańsku w początkach XVI w., od lat zajmowali się m.in. browarnictwem i handlem zbożem. Matka – Kordula z Hekerów, wywodziła się z patrycjuszowskiej rodziny ze Starego Miasta.

WYKSZTAŁCENIE: nauka w Gdańskim Gimnazjum Akademickim, roczne studia prawnicze i ekonomiczne w Lejdzie (Holandia), studiowanie praw miejskich. Znajomość języka niemieckiego, polskiego, łacińskiego, francuskiego i angielskiego.

ZAINTERESOWANIA: astronomia, optyka, mechanika, rysunek, edytorstwo, ogrodnictwo.

STAN CYWILNY: 21 marca 1635 r. – ślub z Katarzyną Rebeschke (zm. 1662), która w posagu wniosła browar i kamienicę przy ul. Korzennej sąsiadujące z domem Heweliusza.
4 lutego 1663 r. – ślub z młodszą Elżbietą Koopman, która stała się jego partnerką i pomocą zarówno w życiu, jak i zamięlowaniu do astronomii.

DOŚWIADCZENIE: 1631-1634 – podróżowanie po Europie, przebywanie dłuższy czas w Anglii i Francji, nawiązywanie kontaktów z uczonymi matematykami i astronomami. Wraca do Gdańska na wieść o chorobie ojca,
1636 – wstąpienie do cechu browarników
1639 – przekazanie prowadzenia interesów żonie. Poświęcenie się astronomii, w tym także budowie obserwatorium na dachach swoich kamienic przy ul. Korzennej
1641 – ławnik
1651 – rajca Starego Miasta Gdańska

WAŻNIEJSZE DZIEŁA: 1647 – Selenographia, czyli opis Księżyca.
1668 – Cometographia, poświęcona charakterystyce ruchu komet i ich systematyce.
1673 i 1679 – Machina Coelestis, zawierająca historię astronomii, obserwacje Heweliusza z okresu 30 lat jego pracy, a także dokładny opis metod badawczych oraz opis przyrządów z jakich korzystał i całego obserwatorium gdańskiego, które było wówczas najlepiej wyposażonym w Europie.
1690 – dzieła wydane pośmiertnie przez wdowę po Heweliuszu: Prodromus Astronomiae wraz z katalogiem gwiazd oraz Firmamentum Sobiescianum, pięknie ilustrowany atlas nieba, w którym można obejrzeć m.in. Tarczę Sobieskiego, gwiazdozbiór odkryty i nazwany przez Heweliusza na cześć zwycięstwa króla polskiego pod Wiedniem w 1683 r.

ZMARŁ: 28 stycznia 1687 r. w Gdańsku w dniu swoich 76. urodzin.

KOLEJNI ADEPCI GDAŃSKIEJ NAUKI

LEOPOLD VON WINTER

23 I 1823 Świecie – 10 VII 1893 Jeleniec koło Świecia, nadburmistrz Gdańska. Jedną z najbardziej wybitnych osobowości miasta w drugiej połowie XIX wieku, dzięki której prowincjonalny wówczas Gdańsk przekształcony został w nowoczesne miasto. Ukończył gimnazjum w Bydgoszczy, studiował prawo handlowe i ekonomię w Berlinie. Pracował w admini-

stracji państwowej w Kwidzynie, Gdańsku i Malborku. Od 8 XII 1862, po wygraniu konkursu na nadburmistrza Gdańska doprowadził do wielkich przeobrażeń w Gdańsku: założono kanalizację i wodociągi z czystą wodą (1869–1872), położono kamienne chodniki i wybrukowano kamienną kostką najważniejsze w mieście ulice (1870–1879), uregulowano ciągi komunikacyjne, rozbierając wiele dawnych budowli. Zreorganizowano szkolnictwo podstawowe i średnie, wybudowano prawie 20 nowych obiektów szkolnych, w 1887 roku powstał Szpital Miejski przy Sandgrube, w 1872 utworzono Muzeum Miejskie w dawnym klasztorze franciszkanów przy Fleischergasse (ul. Rzeźnicza) i w 1880 Muzeum Prowincji Zachodniopruskiej w Zielonej Bramie. Unowocześniono port, uruchomiono komunikację miejską – omnibusy (1864) i tramwaje konne (1873), przeprowadzono parcelację Wrzeszcza pod budownictwo mieszkaniowe i usługowe. Na Westerplatte powstało kąpielisko miejskie i uzdrowisko o znaczeniu ponadregionalnym. Winter był inicjatorem budowy przez prywatne konsorcjum kolei Malbork–Mława (1873–1879). Ostatnie lata spędził w swoim majątku Jeleniec, gdzie został pochowany. 10 VII 1890 Rada Miejska nadała mu honorowe obywatelstwo miasta Gdańska, jego imieniem nazwano dawny i obecny Targ Maślany (pl. Wintera).

IGNACY ADAMCZEWSKI

25 I 1907 Warszawa – 23 VI 2000 Gdańsk, naukowiec, fizyk. W roku 1931 absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, od 1936 doktor, od 1962 profesor. Podczas II wojny światowej uczestnik kampanii wrześniowej (oficer rezerwy), konspiracji, więzień obozu Auschwitz. Od początku 1945 roku zastępca profesora na uniwersytecie w Łodzi, w lipcu 1945 przybył do Gdańska

w poszukiwaniu pozostałego w Technische Hochschule Danzig sprzętu naukowego przydatnego ośrodkowi łódzkiemu, w sierpniu przeniósł się do Gdańska i 22 października wygłosił wykład inauguracyjny działalności Politechniki Gdańskiej. W latach 1945–1969 kierownik II Katedry Fizyki PG i do 1969 kierownik Katedry Fizyki Akademii Medycznej. Od roku 1962 profesor zwyczajny. W latach 1953–1954 i 1965–1968 dziekan Wydziału Chemii, w 1968 pierwszy dyrektor Instytutu Fizyki PG. Zajmował się ciekłymi dielektrykami i fizyką jądrową, zwłaszcza detekcją i dozymetrią promieniowania. Z jego nazwiskiem wiąże się określenie „gdańska szkoła ciekłych dielektryków”. Autor przetłumaczonej na kilka języków książki „Jonizacja i przewodnictwo ciekłych dielektryków” (1965) i pionierskiej w Polsce pracy „Ochrona zdrowia przed promieniowaniem jonizującym” (1959). W latach 1970–1993 stały, później wizytujący i honorowy profesor uniwersytetu w Salfordzie. W roku 1985 doktor honoris causa PG, w 1991 – AMG. 25 V 1993 otrzymał honorowe obywatelstwo miasta Gdańska. Pochowany na cmentarzu Srebrzysko.

PIOTR KRÜGER

Urodził się w roku 1580 zmarł 1639 – gdański astronom i matematyk. Urodził się w Królewcu i tam pobierał pierwsze nauki. Następnie kontynuował je w Gdańsku. W 1600 roku wyjechał do Pragi celem nawiązania kontaktów z Tychohem Brahem. Tam spotkał się z Keplerelem, z którym prowadził korespondencję. Kolejne studia odbył w Lipsku i Wittenberdze. W 1606 roku uzyskał tytuł magistra filozofii. Po powrocie w 1609 roku nauczał matematyki i poetyki w Gdańskim Gimnazjum Akademickim; nauczyciel Jana Heweliusza. Autor rozpraw z astronomii i trygonometrii i konstruktor przyrządów astronomicznych. Był jednym z pierwszych astronomów w Polsce, którzy otwarcie opowiedzieli się za heliocentryczną teorią Kopernika.

ŚCIEŻKA EDUKACYJNA

“ŚLADAMI JANA HEWELIUSZA”

1. Biblioteka Gdańska PAN (dzieła Jana Heweliusza) ul. Wałowa 15, 80-858 Gdańsk
2. Ulica Jana Heweliusza
3. Skrzyżowanie ul. Korzennej i Heweliusza tablica pamiątkowa (miejsce, w którym znajdowały się nieistniejące już dziś kamienice Astronoma)
4. Ratusz Starego Miasta (miejsce urzędowania Jana Heweliusza jako ławnika) ul. Długa 46, 80-831 Gdańsk
5. Pomnik Jana Heweliusza i malowidło Niebo Północne, nawiązujące do dzieła Astronoma
6. Kościół św. Katarzyny (grób Jana Heweliusza) ul. Profesorska 3, 80-856 Gdańsk
7. Róg ul. Grobla IV i Straganiarskiej (miejsce urodzin Jana Heweliusza)
8. Kościół św. Jana (miejsce chrztu Jana Heweliusza) ul. Świętojańska 50, 80-840 Gdańsk
9. Filia Gdańska WiMBP (biblioteczny survival) ul. Mariacka 42, 80-833 Gdańsk
10. Ratusz Głównego Miasta (miejsce urzędowania jako rajcy miejskiego) ul. Długa 46, 80-831 Gdańsk
11. Centrum Hewelianum (wystawy astronomiczne) ul. Gradowa 6, 80-802 Gdańsk

PROLOG DLA DZIECI W WIEKU SZKOLNYM

12.01 (PONIEDZIAŁEK)
- 14.01 (ŚRODA)

- **10:00**
Warsztaty antropologiczne „Badania antropologiczne jako źródło wiedzy na temat dawnych mieszkańców Gdańska”, prowadząca dr Aleksandra Pudło (koszt: 8 zł/os.) MHMG.
- **12:00**
Zajęcia „Jan Heweliusz i Gdańsk jego czasów” (koszt: 8 zł/os.) MHMG.

15.01
(CZWARTEK)

- **10:00**
Warsztaty antropologiczne „Badania antropologiczne jako źródło wiedzy na temat dawnych mieszkańców Gdańska”, prowadząca dr Aleksandra Pudło (koszt: 8 zł/os.) MHMG.
- **12:00**
Zajęcia „Jan Heweliusz i Gdańsk jego czasów” (koszt: 8 zł/os.) MHMG.
- **14:15-18:30**
Zajęcia w ramach Zimowej Akademii Sztuki (warsztaty plastyczne, muzyczne i komputerowe) w Pałacu Młodzieży.

16.01
(PIĄTEK)

- **10:00**
Warsztaty antropologiczne „Badania antropologiczne jako źródło wiedzy na temat dawnych mieszkańców Gdańska”, prowadząca dr Aleksandra Pudło (koszt: 8 zł/os.) MHMG.
- **12:00**
Zajęcia „Jan Heweliusz i Gdańsk jego czasów” (koszt: 8 zł/os.) MHMG.
- **15:00-18:30**
Zajęcia w ramach Zimowej Akademii Sztuki (warsztaty plastyczne, muzyczne i komputerowe) w Pałacu Młodzieży.

17.01 (SOBOTA)

- **09:00-12:00**
Zajęcia w ramach Zimowej Akademii Sztuki (warsztaty plastyczne, muzyczne i komputerowe) w Pałacu Młodzieży.
- **12:00**
„Teolodzy i filozofowie w randze rektorów Gimnazjum Akademickiego w Gdańsku. Wybrane sylwetki (Jacob Fabricius, Johann Maukisch, Samuel Schelwig) w Domu Uphagena, MHMG.
- **10:00-13:00 (rejestracja)**
Wielka rozgrywka gry miejskiej, a na mecie zdjęcie z Heweliuszem (opcja dla rodzin i dzieci szkolnych).
Rozpoczęcie w Gdańskim Centrum Informacji Turystycznej ul. Długi Targ 28/29.

18.01 (NIEDZIELA)

- **13:00 / 14:00 / 15:00**
Spacery po Gdańsku „Tropem uczonych”
Miejsce startu: Pod pomnikiem króla Jana Sobieskiego na Targu Drzewnym.

19.01 (PONIEDZIAŁEK)

- Otwarcie wystawy plenerowej przygotowanej przez Bibliotekę Gdańską PAN.
- Zieleniec k/Pomnika Jana Heweliusza
- **11:00**
„150. urodziny 4 równań, które zmieniły świat – od lunety Heweliusza do radioteleskopu” – wykład prof. Michała Mrozowskiego na Politechnice Gdańskiej; Dziedziniec im. J. Heweliusza.
- **17:30**
„Gdańscy archeolodzy w Sudanie” opowieść Henryka Panera w Ratuszu Staromiejskim (Nadbałtyckie Centrum Kultury).

20.01 (WTOREK)

- **09:00 i 12:00**
Gwiazdy w bibliotece, WiMBP.

21.01 (ŚRODA)

- **10:00 i 11:30**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla uczniów szkół gimnazjalnych).
- **11:00**
Wykład „Zegar Jana Heweliusza”, Muzeum Zegarów Wieżowych, MHMG.

22.01 (CZWARTEK)

- **09:00 i 12:00**
Gwiazdy w bibliotece, WiMBP.
- **10:00 i 11:30**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla uczniów szkół gimnazjalnych).

23.01 (PIĄTEK)

- **09:00 i 12:00**
Gwiazdy w bibliotece, WiMBP.
- **10:00 i 11:30**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla uczniów szkół gimnazjalnych).

24.01 (SOBOTA)

- **12:00**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla osób indywidualnych).
- **10:00-13:00 (rejestracja)**
Wielka rozgrywka gry miejskiej, a na mecie zdjęcie z Heweliuszem.
Rozpoczęcie w Gdańskim Centrum Informacji Turystycznej ul. Długi Targ 28/29.

25.01
(NIEDZIELA)

- **12:00**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla osób indywidualnych).
Miejsce startu: (Zieleniec k/pomnika Heweliusza).
- **18:00**
Koncert Noworoczny im. Jana Heweliusza „Gwiazdy na Gdańskim Niebie”, Filharmonia na Ołowiance.

26.01
(PONIEDZIAŁEK)

- **09:00 i 12:00**
Gwiazdy w bibliotece, WiMBP.

27.01
(WTOREK)

- **10:00 i 11:30**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla uczniów szkół gimnazjalnych).

28.01
(ŚRODA)

- **10:00 i 11:30**
„Gwiezdny ogród” – warsztaty z użyciem interaktywnego, trójwymiarowego modelu Wielkiej Niedźwiedzicy w Centrum Hewelianum (dla uczniów szkół gimnazjalnych).
- **12:00**
Nagrody Naukowe Miasta Gdańska im. Jana Heweliusza w Ratuszu Głównego Miasta.
- **17:00**
„Urodziny Heweliusza” widowisko plenerowe, Zieleniec k/pomnika Heweliusza.

Ogłoszenie 5. edycji międzynarodowego konkursu astrofotograficznego „AstroCamera”. Konkurs ogłaszany jest zawsze 28 stycznia, w rocznicę urodzin Jana Heweliusza, patrona Centrum Hewelianum. Konkurs zapoczątkowany został w roku 2011, ogłoszonym ogólnopolskim Rokiem Jana Heweliusza i na stałe zagościł w kalendarzu wydarzeń organizowanych przez Centrum.

AstroCamera jest jedynym ogólnopolskim konkursem astrofotograficznym, w którym fotografie oceniane są przez profesjonalnych astrono-

mów oraz doświadczonych astrofotografów. W ocenie i wyborze zdjęć brana jest pod uwagę specyfika obiektu: jego jasność, dostępność na niebie czy „egzotyka” występowania zjawiska. Konkurs zyskuje coraz większą popularność w gronie astrofotografów – amatorów, o czym świadczy rosnąca z roku na rok liczba zgłaszanych prac. Konkurs AstroCamera dedykowany jest wszystkim miłośnikom fotografowania nocnego nieba. Zdjęcia mogą być zgłaszane w trzech kategoriach: „Obiekty głębokiego nieba”, „Obiekty Układu Słonecznego” oraz „Astro-krajobraz”.

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE O PROGRAMIE

Widok z góry gradowej
autor: Wojtek Ostrowski

iBedecker

www.ibedecker.pl
sikorzanka@gmail.com
f / iBedecker

SPACERY PO GDAŃSKU „TROPEM UCZONYCH”

Kiedy myślimy o sławnych gdańskich uczonych, przychodzą nam do głowy dwa nazwiska: Heweliusz i Fahrenheit. I słusznie, bowiem ci dwaj panowie, niezależnie od tego jak mało jeden z nich miał wspólnego z Gdańskiem, dołożyli do światowej nauki cegiełki, na których (po części) ta nauka wspiera się do dziś. Historia wybitnych umysłów, które los w taki czy inny sposób związał z Gdańskiem, jest jednak znacznie bogatsza. Nasze Miasto nigdy nie osiągnęło wprawdzie rangi ośrodka naukowego porównywalnego z Londynem, czy Paryżem, możemy jednak być dumni z przedstawicieli różnych dziedzin, którzy swoją pracą i pasją przyczynili się do powiększenia stanu wiedzy ludzkości na temat świata i zjawisk w nim zachodzących. Tym właśnie ludziom, w znakomitej większości amatorom, poświęcone będą spacer.

TERMINY:

18 stycznia, 13:00 / 14:00 / 15:00 – spacer z licencjonowanym przewodnikiem i znawcą Gdańska – Aleksandrem Masłowskim

START SPACERÓW:

Pod pomnikiem króla Jana Sobieskiego na Targu Drzewnym

KOSZT: bezpłatne

P·A·N
BIBLIOTEKA GDAŃSKA

ul. Wałowa 15, 80-858 Gdańsk
tel. 058 301 22 51 do 54 wew. 227
www.bgpan.gda.pl
wmb@bgpan.gda.pl
f / pages/Polska-Akademia-Nauk-Biblioteka-Gdańska

WYSTAWA PLENEROWA

Zaznajomimy się z osiągnięciami przedstawicieli nauk medycznych, przyrodniczych, astronomicznych, matematycznych, fizycznych i humanistycznych. Przedstawione zostały sylwetki takich uczonych jak Jan Heweliusz i jego nauczyciel Piotr Krüger, medycy Joachim Oelhaff i Jan Adam Kulmus, przyrodnicy Jakub Breynne i Jakub Teodor Klein, a także uczone – Bartłomiej Keckermann i historycy Reinhold Curicke i Michał Krzysztof Hanow. Nie mogło zabraknąć miejsca dla niezwykłych gdańszczanek, które również zasłużyły się na polu nauki. Oprócz najślawniejszej z nich Elżbiety Koopmann Heweliusz, miejsce poświęcono również Doroce Julianie Klein oraz wdowom po gdańskich drukarzach, które po śmierci mężów przejęły stery oficyny wydawniczej.

TERMIN: od 19 stycznia

MIEJSCE: Zieleniec k/pomnika Heweliusza

KOSZT: bezpłatne

MUZEUM HISTORYCZNE MIASTA GDAŃSKA

ul. Długa 46/47, 80 - 831 Gdańsk
tel. 58 76 79 100
www.mhmg.pl, kancelaria@mhmg.pl
[f / MuzeumHistoryczneGdansk](#)

WARSZTATY „BADANIA ANTROPOLOGICZNE JAKO ŹRÓDŁO WIEDZY NA TEMAT DAWNYCH MIESZKAŃCÓW GDAŃSKA, W TYM NA PRZYKŁADZIE SZKIELETU JANA HEWELIUSZA”

Jest to wykład na temat badań antropologicznych materiałów kostnych i roli tych badań w poznawaniu życia dawnych mieszkańców Gdańska od średniowiecza do nowożytności, zawierający takie analizy jak: paleodemograficzne, morfologiczne i zdrowotne. Jest to dość dobrze scharakteryzowana opowieść o życiu dawnych gdańszczan przez samych mieszkańców spisana na podstawie części ich samych. Jednym z osobliwych przypadków będzie zapoznanie się szczegółowe ze szkieletem Jana Heweliusza. Warsztaty – zapoznanie się z elementami szkieletu, wpływu trybu życia i warunków życia na jego stan (nauka poszczególnych kości szkieletu, różnych zmian patologicznych, rekonstrukcja wysokości ciała i inne).

TERMIN: 12-16 stycznia, godz. 10:00
MIEJSCE: Ratusz Głównego Miasta
KOSZT: 8 zł
REZERWACJA ZAJĘĆ: 58 305 76 61
Prowadząca dr Aleksandra Pudło.

ZAJĘCIA „JAN HEWELIUSZ I GDAŃSK JEGO CZASÓW”

Podczas zajęć uczestnicy poznają najważniejsze fakty z życia Jana Heweliusza. Dowiedzą się również o tym, jak wyglądało nasze miasto w czasach odkryć Jana Heweliusza. Całość prowadzona w formie zabawy w zależności o wieku uczestników.

TERMIN: 12-16 stycznia, godz. 12:00
MIEJSCE: Ratusz Głównego Miasta
KOSZT: od poniedziałku do piątku 8 zł
REZERWACJA ZAJĘĆ: 58 767 91 50

WYKŁAD PT. „TEOLODZY I FILOZOFOWIE W RANDZE REKTORÓW GIMNAZJUM AKADEMICKIEGO W GDAŃSKU. WYBRANE SYLWETKI (JACOB FABRICIUS, JOHANN MAUKISCH, SAMUEL SCHELWIG)”

PRELEGENT: dr hab. Sławomir Kościelak
TERMIN: 17 stycznia, godz. 12.00
MIEJSCE: Dom Uphagena, ul. Długa 12
KOSZT: bezpłatne

WYKŁAD „ZEGAR JANA HEWELIUSZA”

Wykład poświęcony odkryciu słynnego astronoma, a także późniejszym konstrukcjom, dla których stał się inspiracją.

TERMIN: 21 stycznia godzina 11:00
MIEJSCE: Muzeum Zegarów Wieżowych w kościele św. Katarzyny
KOSZT: 8 zł
REZERWACJA ZAJĘĆ: 58 305 64 92

ul. Ogarna 56, Gdańsk
tel. 58 301 40 09; 58 301 60 07
www.palacmlo.internetdsl.pl
palacmlo@wp.pl
[f / pages/Palac-Mlodziezy-w-Gdansk](#)

ZIMOWA AKADEMIA SZTUKI „W PRZESTRZENI HEWELIUSZA”

Pałac Młodzieży w Gdańsku organizuje II Zimową Akademię Sztuki w ramach projektu „Święto Gdańskiej Nauki”. Zapraszamy dzieci i młodzież o zainteresowaniach artystycznych do udziału w warsztatach skupiających się wokół wspólnego hasła „Nauka, natura i sztuka”. Temat potraktowany wieloaspektowo przez prowadzących warsztaty przybliży sylwetki dwóch niezwykłych naukowców Jakuba Teodora Kleina i Jakuba Breyna zafascynowanych światem przyrody. Inspiracją do działań twórczych będzie wizyta w Bibliotece Gdańskiej PAN, w której zapoznamy się z życiorysami i materiałem graficznym obrazującym osiągnięcia XVIII w. uczonych. Warsztaty odbędą się w pracowniach: plastycznej, komputerowej i muzyki dawnej Pałacu Młodzieży w Gdańsku w dniach 15-17.01.2015 r. i zostaną zwieńczone wystawą prac uczestników.

TERMIN: 15-17 stycznia w godz. 09:00-18:30
MIEJSCE: Pałac Młodzieży
KOSZT: bezpłatne

ul. Gradowa 6, 80-802 Gdańsk
tel. 58 300 08 42
www.hewelianum.pl
sekretariat@hewelianum.pl
[f / CentrumHewelianum](#)

„GWIEZDNY OGRÓD” - WARSZTATY Z UŻYCIEM INTERAKTYWNEGO, TRÓJWYMIAROWEGO MODELU WIELKIEJ NIEDŹWIEDZICY.

Gwiazdy obserwowane na nieboskłonie tworzą przeróżne kształty, tzw. konstelacje. Podczas zajęć przyjrzymy się najślynniejszemu gwiazdozbiorowi, Wielkiej Niedźwiedzicy i dowiemy się, jak gwiazdy potrafią oszukać ludzkie oko. Model Wielkiej Niedźwiedzicy pokaże nam nie tylko różnice w jasności świecenia poszczególnych gwiazd, ale przede wszystkim ich prawdziwą odległość od obserwatora. Gwiazdozbiór Wielkiej Niedźwiedzicy ukaże nam się w nowej, niespotykanej dotąd odsłonie.

TERMIN: 21-23 stycznia oraz 27-28 stycznia, godz. 10:00 i 11:30 (dla grup szkolnych gimnazjalnych)
24-25 stycznia, godz. 12:00 (dla osób indywidualnych)
MIEJSCE: Centrum Hewelianum
KOSZT: bezpłatne

Gdańska Organizacja Turystyczna

ul Długi Targ 28/29, 80-830 Gdańsk
tel. 58 305 70 80
www.gdansk4u.pl/got
gcit@gdansk4u.pl
f / KartaTurysty

GRA MIEJSKA Z WYKORZYSTANIEM ROZSZERZONEJ RZECZYWISTOŚCI

Zapraszamy do zapoznania się z sylwetką "najbardziej oświeconego browarnika Gdańska" lub jak nazywali go inni do szczególnego spotkania z „księciem astronomów” - Janem Heweliuszem! Gra miejska „Śladami Jana Heweliusza” to propozycja na ciekawe spędzenie czasu i poznanie sylwetki, czasów i dokonań wielkiego Gdańskiego uczonego. Proponowana przez Gdańską Organizację Turystyczną gra to połączenie szlaku spacerowego z najnowszymi technologiami. Dzięki specjalnej, darmowej aplikacji na smartfony, pobranej po zeskanowaniu kodu QR uczestniczymy w spacerze śladami Jana Heweliusza i odsłuchujemy kolejne audycje radiowe opisujące miejsca związane z tym gdańskim uczonym. A słuchać należy bardzo uważnie, gdyż z każdym z 8 prezentowanych miejsc związana jest zagadka. Prawidłowe rozwiązanie łamigłówek pozwoli na odgadnięcie hasła biorącego udział w losowaniu atrakcyjnych nagród! Ale to nie wszystko – na wytrwałych, którzy odwiedzą wszystkie punkty i dotrą do celu gry czeka Jan Heweliusz w rozszerzonej rzeczywistości! Będzie to jedyna taka okazja, aby zrobić sobie zdjęcie z Janem Heweliuszem i przesłać je za pomocą social media do znajomych!

TERMIN: 17 i 24 stycznia

MIEJSCE ROZPOCZĘCIA:

Gdańskie Centrum Informacji Turystycznej
ul. Długi Targ 28/29

START: rejestracja uczestników 17 i 24 stycznia 2015 roku w godzinach 10:00-13:00

ZAKOŃCZENIE GRY I LOSOWANIE

NAGRÓD: Centrum Hewelianum, Koszary Schronowe,

17 stycznia, godz. 16:00

24 stycznia, godz. 16:00

KOSZT: bezpłatne

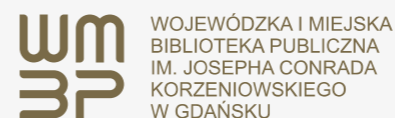
**ZESKANUJ QR KOD
I POBIERZ BEZPŁATNĄ
APLIKACJĘ DO EKSCYTUJĄCEJ
I PEŁNEJ ZAGADEK GRY MIEJSKIEJ
„ŚLADAMI JANA HEWELIUSZA”.**

**ROZWIĄŻ ŁAMIGŁÓWKI
I WEŹ UDZIAŁ W LOSOWANIU
ATRAKCYJNYCH NAGRÓD.**

POBIERZ APLIKACJĘ !

**FINAŁ EDYCJI SZKOLNEJ:
17 STYCZNIA 2015
FINAŁ EDYCJI OGÓLNEJ:
24 STYCZNIA 2015**

Targ Rakowy 5/6, 80-806 Gdańsk
tel. 58 301 48 11
www.wbpg.org.pl
marketing@wbpg.org.pl
f / BibliotekaPublicznaGdansk

GWIAZDY W BIBLIOTECE

Cykl zajęć warsztatowych dla dzieci w gdańskich bibliotekach publicznych, w trakcie których uczestnicy poznają sylwetkę Jana Heweliusza, dokonają niezwykłych astronomicznych odkryć i przeniosą się do XVII wiecznego Gdańska. Zajęcia będą się odbywać w wybranych filiach WiMBP w Gdańsku.

TERMIN: 20 do 27 stycznia (z wyłączeniem 21, 24, 25 i 26) godz. 9:00 i 12:00

MIEJSCE: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna (lista bibliotek gdzie odbywają się zajęcia dostępna przy zapisach)

KOSZT: bezpłatne

ZAPISY na zajęcia przyjmujemy mailem – marketing@wbpg.org.pl

ul. Nowe Ogrody 8/12
80-803 Gdańsk
www.gdansk.pl
f / Gdansk

NAGRODA NAUKOWA MIASTA GDAŃSKA IM. JANA HEWELIUSZA

Nagroda im. Jana Heweliusza, przyznawana za wybitne osiągnięcia naukowe, została ustanowiona w 1987 roku, natomiast pierwszego laureata wyłoniono w 1988 roku.

Przez kilkanaście lat Nagroda przyznawana była jedynie w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, a w 2001 roku po raz pierwszy przyznano ją także w dziedzinie nauk humanistycznych. W 2013 roku kategoria nauk humanistycznych została poszerzona o nauki społeczne. Nagroda Naukowa przyznawana jest na wniosek Kapituły, której przewodniczą prezes Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku oraz prezes Gdańskiego Towarzystwa Naukowego. W skład Kapituły Nagrody wchodzi także rektorzy państwowych wyższych uczelni w Gdańsku, przedstawiciel Prezydenta Miasta Gdańsk, dotychczasowi laureaci Nagrody oraz przedstawiciel gdańskich niepublicznych uczelni wyższych.

Uroczystość wręczenia Nagrody Naukowej odbywa się rokrocznie w rocznicę urodzin Jana Heweliusza tj. 28 stycznia. Od 1988 roku tę najważniejszą gdańską nagrodę naukową otrzymało 39 naukowców. W 2015 roku Nagroda została przyznana po raz 27.

TERMIN: 28 stycznia, godz. 12:00

MIEJSCE: Ratusz Głównego Miasta

WSTĘP: wolny

ul. Korzenna 33/35, 80-851 Gdańsk
www.nck.org.pl/pl
sekretariat@nck.org.pl
f / Nadbałtyckie Centrum Kultury Galeria Sztuki

ul. Pilotów 11, 80-460 Gdańsk
tel. 58 557 42 47, www.plama.art.pl
plama@gak.gda.pl
f / PlamaGAK

„GDAŃSCY ARCHEOLODZY W SUDANIE”

Opowieść Henryka Panera „Gdańscy archeolodzy w Sudanie” - odkrycia od epoki kamienia, przez czasy faraonów, po pierwsze chrześcijańskie i islamskie świątynie. Spotkanie (z prezentacją multimedialną i niespodzianką) organizuje wspólnie NCK i Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.

TERMIN: 19 stycznia, godz. 17:30
MIEJSCE: Nadbałtyckie Centrum Kultury,
ul. Korzenna 33/35
KOSZT: bezpłatne

URODZINY HEWELIUSZA, WIDOWISKO PLENEROWE

Plenerowa akcja teatralna upamiętniająca dokonania wielkiego astronoma, gdańszczyzanina – Jana Heweliusza. Artyści, naukowcy, gdańszczanie w dniu jego urodzin oddają Heweliuszowi hołd i wspominają jego dokonania.

TERMIN: 28 stycznia, godz. 17:00,
MIEJSCE: Zieleniec k/pomnika Heweliusza
KOSZT: bezpłatne

GWIAZDY NA GDAŃSKIM NIEBIE - LAKECIA BENJAMIN.

Miasto Gdańsk, Fundacja Gdańska, ENERGA SA oraz partnerzy mają ogromną przyjemność zaprosić na tradycyjny Koncert Noworoczny, który odbędzie się w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej, 25 stycznia 2015 roku (o godz. 18.00). W tym roku gwiazdą będzie pochodząca z USA Lakecia Benjamin.

Charyzmatyczna i jednocześnie dynamiczna saksofonistka i lider zespołu: **Lakecia Benjamin**, która występowała już z takimi gwiazdami jak Stevie Wonder, Alicia Keys, The Roots i Macy Gray, zajmuje należne jej miejsce na scenie wraz z wydaniem nowego niekonwencjonalnego albumu soulowo-funkowego RETOX.

Lakecia, która robiła już wielokrotnie doskonałe wrażenie swoimi imponującymi rytmami saksofonu zarówno na scenie, jak i w studiu, podszła do albumu RETOX nieco inaczej. W tym wypadku wyraźnie skrzyżowanie jej mistrzostwa kompozytorskiego, producenckiego oraz talentu do gry na saksofonie.

Z próbką jej twórczości można zapoznać się poprzez oficjalną stronę www.lakeciabenjamin.com oraz portal Youtube.

KONCERT NOWOROCZNY IM. JANA HEWELIUSZA

To tradycyjne już dla miasta Gdańska wydarzenie, które jest zarazem podsumowaniem obchodów urodzin Jana Heweliusza, jak też muzycznym powitaniem Nowego Roku. Idea jaka przyświeca przy organizacji tego typu koncertów to przybliżenie polskiej, a w szczególności gdańskiej, publiczności sylwetek gwiazd muzyki cenionych na świecie,

z różnych jednak względów, wciąż nieobecnych na polskim rynku muzycznym.

Do tej pory w ramach tego wydarzenia koncertowali u nas m.in. Mor Karbasi (2010), Cassandra Wilson (2011), Laika Fatien (2012), Y'akoto (2013) i Sandra Nkake (2014).

BILETY: kosztują 59, 79 i 99 pln i są do nabycia na ticketpro.pl oraz w kasach Filharmonii.

REZERWACJA TELEFONICZNA:
58 320 62 62

Organizatorzy:

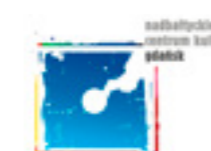
Partnerzy:

WOJEWÓDZKA I MIEJSKA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
IM. JOSEPHA CONRADA
KORZENIOWSKIEGO
W GDAŃSKU

P·A·N
BIBLIOTEKA GDAŃSKA

Patroni honorowi:

WWW.JANHEWELIUSZ.PL

 / [JanHeweliusz](#)